

Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padomes sēde
PROTOKOLS Nr.2

2011.gada 2.jūnijā
plkst. 13:00

Sēdi vada:

J.Bārzdīņš – Padomes priekšsēdētājs, veselības ministrs

Piedalās:

Padomes locekļi:

I.Aire – Iekšlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece;

V.Gūtmanis (aizvieto R.Beinaroviču) – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departamenta direktors;

I.Olafsons (aizvieto L.Berozu) – Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāve;

A.Čemme – Finanšu ministrijas Budžeta departamenta Labklājības sfēras finansēšanas nodaļas vadītāja;

L.Liepiņa (aizvieto Z.Grinpauku) – Aizsardzības ministrijas pārstāve;

A.Kalniņš (aizvieto A.Jansonu) – Latvijas Tirgotāju asociācijas padomnieks;

Z.Matuzale – Zemkopības ministrijas Veterinārā un pārtikas pārstrādes departamenta direktore;

I.Beināre – (aizvieto J.Pūci) Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta direktore;

D.Ratniece – Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas koordinācijas departamenta direktore;

A.Stirna – valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs” Narkoloģiskās palīdzības dienesta vadītāja;

A.Kaupuža (aizvieto S.Šimfu) – Latvijas Pašvaldību savienības Ārējo sakaru speciāliste;

I.Šmate – Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta direktore;

A.Pelne (aizvieto M.Taubi) – Veselības ekonomikas centra Sabiedrības veselības departamenta Atkarības slimību epidemioloģiskās uzraudzības nodaļas vadītāja;

I.Vilkārse – Kultūras ministrijas Stratēģijas un reģionālās kultūrpolitikas nodaļas vecākā referente.

Pārstāvji:

Veselības ministrija – I.Liepiņa;

Veselības ministrija – E.Pole;

Veselības ministrija – I.Arāja.

Nepiedalās:

R.Pfeifere – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valdes locekle;

U.Reimanis – Satiksmes ministrijas valsts sekretāra vietnieks.

Protokolē:

I.Remese – Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Atkarību profilakses nodaļas vecākā referente.

Darba kārtība:

- 1. Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padomes sēdes atklāšana.**
Veselības ministrs; Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padomes priekšsēdētājs, Juris Bārzdiņš.
- 2. Eiropas Alkohola Rīcības plāna 2012.-2020.gadam projekts.**
Valsts SIA „Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs” Narkoloģiskā palīdzības dienesta vadītāja Astrīda Stirna.
- 3. Priekšlikumi par alkoholu saturošu pārtikas produktu pieejamības ierobežošanu bērniem.**
Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta direktore Inga Šmate, Finanšu ministrijas pārstāvis, Zemkopības ministrijas pārstāvis.
- 4. Priekšlikumi Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas plāna 2012.-2014.gadam ieviešanas rīcības virzienu projektam.**
Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta direktore Inga Šmate.
- 5. Citi jautājumi.**

Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padome izskatīja šādus darba kārtības jautājumus:

- 1. Sēdes atklāšana.** (J.Bārzdiņš).
 - 1.1. Atklāj sēdi un apstiprina 2011.gada 2.jūnija sēdes darba kārtību;
 - 1.2. 2011.gada 2.februāra Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padomes sēdes protokols Nr.1 tiek apstiprināts bez iebildumiem un priekšlikumiem.
- 2. Pasaules Veselības organizācijas Eiropas Alkohola Rīcības plāns 2012.-2020.gadam projekts** (A.Stirna).
Pieņemt zināšanai A.Stirnas sniegto ziņojumu par Pasaules Veselības organizācijas izstrādāto *Eiropas Alkohola Rīcības plāna 2012.-2020.gadam projektu*.
- 3. Par alkoholu saturošu pārtikas produktu pieejamības ierobežošanu bērniem** (J.Bārzdiņš, I.Šmate, A.Čemme, Z.Matuzale, A.Stirna, I.Olafsons, I.Beināre, A.Pelne, V.Gūtmanis, D.Ratniece, A.Kalniņš, I.Liepiņa).
 - 3.1. Pieņemt zināšanai I.Šmates sniegto informāciju par jauno produktu sidru, kurš satur alkoholu, taču nav uzskatāms par alkoholisko dzērienu. Alkoholisko dzērienu aprites likums nosaka, ka alkoholiskos dzērienus ir aizliegts pārdot personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem. Likums „Par akcīzes nodokli” nosaka, ka alkoholiskie dzērieni (šajā gadījumā -

raudzēti dzērieni) ir produkti, kuru faktiskais spirta daudzums pārsniedz 1,2 tilp.%. Likumdošanā nav noteikts, ka alkoholu saturošus produktus, kas nav alkoholiskie dzērieni, būtu aizliegts pārdot nepilngadīgām personām. Savukārt, ražotāji, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likumu, godprātīgi atspoguļo alkohola saturu produktā. Realizācijā atrodas divas produktu grupas, viena, kas satur alkoholu virs 1,2 tilp.%, otra – zem 1,2 tilp.%. Šis jautājums ir aktualizējies ar jaunā produkta (sidra) parādīšanos mazumtirdzniecībā. Mazumtirdzniecībā ir pieejami produkti ar dažādu alkohola daudzumu. I.Šmate uzsver, ka tieši no kopējā patērētā alkohola daudzuma ir atkarīga tā kaitējošā iedarbība uz cilvēka veselību. Veselības ministrija lūdz sagatavot viedokli savas kompetences ietvaros Finanšu ministrijai un Zemkopības ministrijai par alkoholu saturošu pārtikas produktu, kuros alkohola saturs ir zem 1,2 tilp.%, pieejamības ierobežošanu bērniem. Veselības ministrija uzskata, ka būtu lietderīgi šo jautājumu risināt Bērnu tiesību aizsardzības likuma kontekstā, nosakot, ka bērniem nedrīkst pārdot jebkuru alkoholu saturošu produktu.

3.2. A.Čemme informē, lai ierobežotu alkoholu saturošu produktu pieejamību bērniem, būtu jāuzsver trīs lietas:

- jau no š.g. 1.maija dzērieniem, kas satur alkoholu līdz 1,2 tilp.% piemēro akcīzes nodokļa likmi - 5,2 Ls par 100 litriem (akcīzes nodokļa likme bezalkoholiskajiem dzērieniem);
- jautājums nevar tikt risināts likuma „Par akcīzes nodokli” kontekstā, jo šajā likumā ir pārņemtas Eiropas Savienības direktīvu normas, kas pārtikas produktu, kas satur alkoholu līdz 1,2 tilp.%, neparedz aplikt ar akcīzes nodokli kā alkoholisku dzērienu;
- jāizskata iespēja grozīt Alkoholisko dzērienu aprites likumu. A.Čemme piekrīt, ka nebūtu pieļaujams bērniem tirgot alkoholu saturošus produktus.

3.3. I.Šmate secina, ka pēc būtības Finanšu ministrija piekrīt, ka likumdošanā būtu jāparedz aizliegums tirgot bērniem alkoholu saturošus produktus.

3.4. Z.Matuzale informē, ka Zemkopības ministrija ir tikusies ar ražotājiem, kuru ražotā produkcija (sidrs, kvass, u.c.) satur alkoholu zem 1,2 tilp.%. Attiecībā uz jauno sidru ražotājs precizēja, ka patiesais alkohola saturs tajā ir 0,7 līdz 0,9 tilp.%, tomēr ņemot vērā iespējamo kļūdas varbūtību, ražotājs marķējumā ir norādījis 1,2 tilp.%. Pastāvošā likumdošana nenosaka, ka obligāti būtu jānorāda alkohola saturs produktā, ja tas nepārsniedz 1,2.tilp.%. Par pārējiem produktiem runājot, varbūt nevajadzētu radīt problēmu, jo tad būtu jārunā arī par kvasu, šokolādes konfektēm, kas satur alkoholu, kefīru, jo daudzi no produktiem ir dabīgi raudzēti produkti, kuros alkohols ir radies dabīgās fermentācijas procesā.

- Ražotāji uzskata, ka pastāvošie normatīvie akti ir pietiekoši, uzsverot, ka runāt tikai par sidru nebūtu korekti. Vai esam gatavi mainīt esošo nodokļu apriti un likumdošanu visiem alkoholu saturošiem produktiem?
- 3.5. I.Šmate precizē, ka Veselības ministrijas vēstulē netika lūgts sniegt viedokli konkrēti tikai par sidru. Šobrīd spēkā ir Preču un pakalpojumu drošuma likums, kas nosaka, ka patērētājam jāsniedz patiesa informācija, lai būtu iespējams izvērtēt riskus. Narkologu viedoklis ir, ka bērniem alkoholu saturoši produkti rada risku veselībai, tāpēc Veselības ministrija ir aktualizējusi jautājumu – vai turpinām bērniem brīvi pārdot alkoholu saturošus pārtikas produktus.
 - 3.6. Z.Matuzale jautā, kas būs tā robežšķirtne, no kuras alkoholu saturošs produkts tiks uzskatīts par nevēlamu – 0,1 vai 0,3 tilp.%, vai vēl kāds cits daudzums. Šobrīd nespējam pamatot ražotājam, no kura **tilp.%**, kas ir zem 1,2% būtu jāierobežo tirdzniecību bērniem.
 - 3.7. J.Bārzdiņš informē, ka ir jādomā par šīm iespējām; visu nevar noregulēt ar normatīvajiem aktiem, vecākiem arī būtu jāuzņemas atbildība par savu bērnu veselību.
 - 3.8. I.Šmate informē, ka šobrīd pastāvošie MK noteikumi Nr.964 „Pārtikas preču marķēšanas noteikumi” neliek ražotājam norādīt alkohola daudzumu produktā, ja tas ir zem 1,2 tilp.%, tomēr ražotājam ir pienākums sniegt pilnīgu informāciju. Šeit neiet runa par ierobežojumiem, bet, ja ražotājs ir uzrādījis, ka produkts satur alkoholu, tad būtu jāsaprot, ka tas nav domāts bērniem, jo rada risku. To nosaka arī Patērētāju tiesību aizsardzības likums.
 - 3.9. Z.Matuzale jautā, vai piekrītot, ka produkta saturā jānorāda jebkurš alkohola daudzums produktā, no Ekonomikas ministrijas puses tiks aktualizēts jautājums par konkurenci, jo tirgū ir produkti no citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, kuros alkohols nav uzrādīts, ja ir zem 1,2 tilp.%, piemēram, raudzētajos produktos. Vai šī situācija arī nebūtu jāņem vērā?
 - 3.10. J.Bārzdiņš norāda, ka konkurences apstākļiem tirgū ir jābūt vienlīdzīgiem.
 - 3.11. I.Šmate papildina, ka gan konkurencei, gan ražotāja sniegtajai informācijai par precī ir jābūt godīgai.
 - 3.12. A.Stirna informē, ka līdz šim veicot alkohola reibuma ekspertīzes nav bijis neviens gadījums, kad, piemēram, no kefīra kādam nepilngadīgajam būtu radušās promiles, bet no sidra gan. Informācija par alkohola daudzumu produktā arī zem 1,2 tilp.% būtu svarīga ne tikai attiecībā uz bērniem, bet arī jaunajiem autobraucējiem, kuri var lietot sidru un subjektīvi nejūst, ka atrodas alkohola reibumā, bet, veicot pārbaudi tiek konstatētas promiles (šobrīd pieļaujamais daudzums jaunajiem autobraucējiem ir 0,2 promiles). Tāpēc nav saprotams, kas būs vainīgs, ja uz pārtikas produkta nebūs brīdinājuma/pilnīgas informācijas par alkohola

- saturu. No patērētāja drošības viedokļa patērētājam ir jāzin, kurš produkts satur alkoholu, kā arī cik daudz tā saturā ir alkohola.
- 3.13. Z.Matuzale informē, ka ir svarīgi uz šo jautājumu paskatīties no ražotāju puses (konkurence tirgū), domājot, kā noregulēt šo jautājumu, lai informāciju sniegtu visi tirgus dalībnieki.
 - 3.14. J.Bārzdiņš ierosina, lai šo jautājumu varētu izvērtēt detalizētāk, būtu jāaicina attiecīgo jomu speciālisti un eksperti uz kopīgu sanākumi.
 - 3.15. I.Olafsons informē, ka likumdošanai visās ES dalībvalstīs jāattiecas vienādi uz visiem tirgus dalībniekiem, lai ierobežojumi neskartu tikai vietējos ražotājus.
 - 3.16. A.Stirnas pauž viedokli, ka ES nemaz nav tik daudz tādu dzērienu, kas saturētu alkoholu zem 1,2 tilp.%.
 - 3.17. Z.Matuzale informē, ka citās valstīs bērniem tirgo līdz pat 2,2 tilp.% alkoholu saturošus dzērienus.
 - 3.18. I.Beināre papildina, ka ražotāji tiks nostādīti nevienlīdzīgos konkurences apstākļos.
 - 3.19. A.Stirna ierosina, ka Latvijā bērniem varētu netirgot dzērienus, par kuriem zināms, ka tie satur alkoholu (saskaņā ar tā ražošanas tehnoloģiju), bet ražotājs to nav uzrādījis.
 - 3.20. I.Šmate informē, ka, piemēram, citās valstīs bērni līdz 18 gadu vecumam drīkst apmeklēt solāriju, bet, savukārt, Latvijā nevar (izņēmums ir gadījumi, kad tas nepieciešams veselības stāvokļa dēļ, ko apstiprina ārsta izdota izziņa). Tāpēc arī attiecībā uz alkoholu saturošiem produktiem nebūtu problēma noteikt, ka bērniem šādi produkti nav pārdodami. Produkts veikalā ir (konkurence netiek ierobežota), bet bērniem tas nav pieejams. Te būtu jādomā par patērētāju grupām, kuras valsts aizsargā, bet nevis par preču kustību.
 - 3.21. I.Beināre vaicā par rīcību, ja ražotājs tomēr neuzrādīs alkohola esamību produktā un par iespējām testēt produktu.
 - 3.22. I.Šmate atbild, ka likumdošana ir attiecināma uz visiem ražotājiem, tāpēc šis jautājums būs jārisina.
 - 3.23. Z.Matuzale norāda, ka nepastāv nosacījums, ka alkohola saturs zem 1,2 tilp.% ir jānorāda. Tā ir ražotāja brīvā griba norādīt vai nē.
 - 3.24. J.Bārzdiņš norāda, ka nevajadzētu diskriminēt tos ražotājus, kuri uzrāda produktā alkohola saturu, kas ir zem 1,2 tilp.%, kā arī negribētu atbalstīt stingrus ierobežojumus, kas nav noteikti arī citur Eiropā. Tāpēc jāturpina diskusija un jārunā arī par sociālo atbildību.
 - 3.25. A.Pelne atgādina, ka Zemkopības ministrija apspriešanai paredzētā Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plāna 2012.-2014.gadam projektā sadaļā 2.2.3. ir ierakstījusi, ka Eiropas Padomes un Parlamenta regulas projekta „Par pārtikas produktu

- informācijas sniegšanu patērētājiem”, tiek diskutēts par papildus marķēšanas prasībām pārtikas produktiem, t. sk., alkoholiskajiem dzērieniem.
- 3.26. Z.Matuzale norāda, ka konkrētā aktivitāte ir vērsta uz cukuru un saldinātāju norādīšanu marķējumā.
 - 3.27. V.Gūtmanis atzīst, ka, runājot par konkrēto sidru – tas ir bijis veiksmīgs mārketinga, jo mēs par to diskutējam.
 - 3.28. D.Ratniece jautā, vai enerģijas dzērieni arī ir šīs Padomes kompetences jautājums, jo IZM ir aktualizējusi šo jautājumu, paredzot veikt apmācības sporta pedagogiem.
 - 3.29. I.Šmate skaidro, ka Latvijā nav definēts, kas ir enerģijas dzēriens, un šobrīd ar Zemkopības ministriju šis jautājums tiek risināts. Zemkopības ministrija ir atbildīga par šo noteikumu virzību. Līdz gada beigām plānots izstrādāt šos noteikumus.
 - 3.30. A.Stirna informē, ka Eiropā arī tiek runāts par enerģijas dzērieniem, jo bieži tie tiek ražoti ar nelielu alkohola saturu.
 - 3.31. J.Bārzdiņš norāda, ka bieži vien alkohola saturs norādīšana produktā, ir faktors, kas veicina produkta iegādāšanos, tāpēc ir jautājums, kā būtu tomēr labāk – norādīt vai nenorādīt.
 - 3.32. I.Liepiņas jautā, vai Latvijas Tirgotāju asociācija ir domājusi par sociālo atbildību – netirgot šādus produktus nepilngadīgām personām.
 - 3.33. A.Kalniņš atbild, ka jautājums par alkoholu saturošiem produktiem nav aktuāls jautājums, jo svarīgāk būtu saprast, kā padomnieki iegādājas alkoholiskos dzērienus. Varbūt to varētu apspriest nākamajā Padomes sēdē, savukārt, narkologi varētu pastāstīt, kas notiek lietojot sidru, kāda ir šī brīža situācija.
 - 3.34. I.Šmate norāda, ka sabiedrībai ir svarīgi risināt jautājumu par alkoholu saturošu produktu pieejamību bērniem.
 - 3.35. I.Liepiņa informē par gadījumu, kad bērns pēc sidra lietošanas nav spējis vadīt velosipēdu un guvis traumu. Arī Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija ir aktualizējusi jautājumu par alkoholu saturošu produktu iedarbību un bērnu neaizsargātību no valsts puses attiecībā uz šo produktu pieejamību.
 - 3.36. Z.Matuzale jautā, vai mēs runātu par šo gadījumu, ja bērns būtu dzēris, piemēram, porteri.
 - 3.37. I.Šmate informē, ka bērnam, kas dzēris alkoholu saturošu dzērienu, vienmēr būs lielāks risks.
 - 3.38. Z.Matuzales jautā, vai bērns nevar nokrist no velosipēda nedzēris.
 - 3.39. I.Šmate atbild, ka ir jādomā par riskiem, kurus mēs varam mazināt vai novērst.

- 3.40. I.Beināre informē, ka alkoholu saturošu produktu lietošana bērniem ir problēma un tā ir jārisina.
- 3.41. A.Kalniņš norāda, ka Latvijas Tirgotāju asociācija nesaskata nekādu problēmu.
- 3.42. V.Gūtmanis papildina, ka Padomes priekšsēdētājs ir sniedzis atbalstāmu priekšlikumu – diskutēt par šo jautājumu ar speciālistiem.

4. Priekšlikumi Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas plāna 2012.-2014.gadam ieviešanas rīcības virzienu projektam (J.Bārzdiņš, I.Šmate, A.Kalniņš, I.Aire, I.Olafšone, A.Stirna, I.Beināre, I.Liepiņa, A.Pelne, Z.Matuzale, D.Ratniece, V.Gūtmanis, L.Liepiņa, A.Čemme).

- 4.1. Pieņemt zināšanai I.Šmates sniegto ziņojumu par priekšlikumiem *Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas plāna 2012.-2014.gadam ieviešanas rīcības virzieniem* un informāciju, ka šī plāna projekts tiks nodots sabiedriskai apspriešanai VM mājas lapā un tā tālāka virzīšana paredzēta š.g. rudenī.
- 4.2. J.Bārzdiņš norāda, ka, saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto, vispirms Ministru kabinetam ir jāapstiprina Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam, pēc tam var sekot iepriekšminētā plāna izskatīšana. Svarīgi ir diskutēt; Eiropas dokumenti norāda uz jomu, kurai jāpievērš uzmanība, un tā ir reklāma. Tomēr svarīgi ir ne tikai aizliegt, bet arī dot iespēju kompensēt ar sociāli atbildīgām reklāmām. Protams, ka ražotāji iebildīs pret jebko, kas ierobežo viņu preces pārdošanu, tomēr J.Bārzdiņš aicina visus ražotājus nomainīt īstermiņa domāšanu pret ilgtermiņa, jo ilgtermiņā mūsu ekonomikai būs vajadzīgs vesels cilvēks nevis, tas kurš būs kļuvis par nastu veselības aprūpei.
- 4.3. A.Kalniņš norāda, ka ļoti nepatīkams ir fakts, ka nepilngadīgas personas var iegādāties alkoholiskos dzērienus, jo bieži vien uzņēmumu īpašnieki liek pārdevējiem tirgot alkoholiskos dzērienus bez vecuma ierobežojuma. Tāpēc svarīgi ir jau panāktie sodu palielinājumi pārdevējam un juridiskajai personai par alkoholisko dzērienu tirdzniecību nepilngadīgajiem (juridiskai personai līdz 1000 Ls, ja atkārtoti gada laikā, tad līdz 5000 Ls; pārdevējam līdz 250 Ls), kurus apstiprināja iepriekšējā Saeima. Latvijas Tirgotāju asociācijai (LTA) ir bažas, vai šie sodi tiek reāli pielietoti, jo policijas darbinieki neesot pārliecināti par to piemērošanu, sodi bieži tiek pārsūdzēti. LTA ir vērsies Iekšlietu ministrijas Informācijas centrā, lai saņemtu informāciju par iepriekšminētajiem sodiem, taču apgrūtinājumu radīja tas, ka tā ir maksas informācija, tāpēc būtu lūgums uz nākošo sēdi Iekšlietu ministrijai sniegt informāciju šajā jomā.

- 4.4. I.Aire norāda, ka Iekšlietu ministrija uz nākošo sēdi ir gatava iesniegt šādu informāciju.
- 4.5. A.Kalniņš piebilst, lai varētu sagatavot priekšlikumus plānam, būtu nepieciešams šo informāciju saņemt ātrāk.
- 4.6. J.Bārzdiņš secina, ka būtu vēlams ar šo informāciju iepazīties pirms nākamās sēdes.
- 4.7. I.Olafsons norāda, ka plānā būtu nepieciešami tādi pasākumi, kas ir reāli ieviešami, bet ne populistiski. Tā, piemēram, arī pret nelegālo preču apriti ir plānoti dažādi pasākumi, bet, ja resursu kapacitātes nepietiek, nevar sasniegt gaidāmo rezultātu. Nevajadzētu vērsties pret biznesu.
- 4.8. J.Bārzdiņš informē, ka tik viennozīmīgi to nevar vērtēt, jo, piemēram, arī reklāma var mainīties, līdz ar to mainot arī pieprasījumu.
- 4.9. I.Olafsons sniedz viedokli, ka ir apšaubāms fakts par reklāmas ietekmi uz patēriņu.
- 4.10. A.Stirna informē, ka reklāmas ietekme ir liela tieši uz jauniešu auditoriju.
- 4.11. J.Bārzdiņš skaidro, ka reklāmai ir liela ietekme, īpaši uz jauniešiem, to apliecina arī PVO pētījumi.
- 4.12. I.Olafsons papildina, ka reklāma tiek veidota, lai veicinātu konkrēta zīmola nevīs preces atpazīstamību.
- 4.13. J.Bārzdiņš secina, ka, kā jau mēs dzirdējām no A.Stirnas ziņojuma, PVO apliecina pretējo.
- 4.14. A.Stirna informē, ka alkoholu saturošs pārtikas produkts nav parasta pārtikas prece, jo šo produktu ietekme uz veselību ir atšķirīga.
- 4.15. I.Olafsons sniedz viedokli, ka alkoholam ir arī pozitīva ietekme.
- 4.16. A.Stirna jautā par piemēru nosaukšanu, kad alkoholam būtu pozitīva ietekme.
- 4.17. I.Olafsons atbild, ka vīniem ir pozitīva ietekme uz veselību, jo tie satur antioksidantus.
- 4.18. J.Bārzdiņš informē, ka, attiecībā uz jauniešiem, ir svarīgi pievērst uzmanību vieglajiem alkoholiskajiem dzērieniem, jo tie noved pie stipro alkoholisko dzērienu lietošanas.
- 4.19. I.Beināre norāda, ka liela nozīme ir audzināšanai, ko veic ģimene.
- 4.20. I.Olafsons pauž viedokli, ka sabiedrībā ir daļa cilvēku, kas jau ir predisponēti kļūt par alkohola atkarīgajiem.
- 4.21. J.Bārzdiņš norāda, ka mums ir jāglābj katrs indivīds, kuru vien varam izglābt no alkohola atkarības, jo ražotāju pašregulācijas mehānismi, saskaņā ar Eiropas pieredzi, nedarbojas.
- 4.22. I.Liepiņa informē, ka ir tādi alkoholu saturošu dzērienu ražotāji, kas, piemēram, skolotājiem un skolēniem organizē seminārus un ekskursijas savās ražotnēs, stāstot, ka alkohola saturošu dzērienu lietošana ietilpst Latvijas iedzīvotāju dzīvesveidā.

- 4.23. I.Olafsons pauž viedokli, ka bērni ir jāizglīto, lai tie saprastu, kas ir alkohols.
- 4.24. A.Stirna informē, ka pēc aptaujas datiem Eiropā, 16 gadu vecumā alkoholiskus dzērienus jau ir lietojuši 90% aptaujāto respondentu.
- 4.25. A.Pelne papildina, ka jaunieši alkoholisko dzērienu pastāvīgu lietošanu uzsāk ar alus un sidra lietošanu, tāpēc īpaši svarīgi ir pasargāt jauniešus no alkoholisko dzērienu lietošanas uzsākšanas.
- 4.26. A.Kalniņš norāda, ka, piemēram, Vidusjūras zemēs vīns tiek plaši lietots.
- 4.27. A.Stirna informē, ka paši vīna eksperti uzskata, ka ir neētiski ieteikt lietot vīnu veselības uzlabošanai. Iepriekšminētajās Vidusjūras zemēs ir augsts saslimšanu skaits ar aknu cirozi, noziedzība un vardarbība ģimenē. Ieteicamāk būtu uzturā lietot vīnogas.
- 4.28. Z.Matuzale jautā par izglītošanas darbu skolās.
- 4.29. D.Ratniece informē, ka nesen IZM kopā ar PVO un Veselības ekonomikas centru veica pētījumu par vardarbību, kurā atspoguļojās alkohola saistība ar vardarbību. Publiskajā telpā ir pieejams arī pētījums par tabakas lietošanu, kā arī pētījums par izglītības saturu, homoseksuālismu. Jautājumi būtu jārisina kompleksi un sadarbojoties.
- 4.30. I.Beināre norāda, ka šajos jautājumos liela nozīme ir sabiedrības attieksmei.
- 4.31. V.Gūtmanis informē, ka daudzi alkoholiķi nenonāk līdz rehabilitācijai, jo sociālajiem darbiniekiem jāuzmana, lai, alkoholiķi būtu paēduši, kā arī, piemēram, ziemā nenosaltu. Protams, ka tas ir liels darbs, bet mums ir jādomā par nākamajām paaudzēm, varbūt pat jāklūst par pionieriem, lai mazinātu alkohola radīto postu sabiedrībā, un Labklājības ministrija atbalsta šo virzienu.
- 4.32. J.Bārzdiņš norāda, ka jaunieši neuzsāk alkoholisko dzērienu lietošanu ar šņabi, bet gan ar mazalkoholiskajiem dzērieniem.
- 4.33. V.Gūtmanis informē, ka šie jautājumi ir saistīti ar biznesu, lobijiem, bet, tā kā esam maza valsts, mūsu tautu tas ietekmē ļoti tieši.
- 4.34. J.Bārzdiņš norāda, ka būtiski ir padomāt par tādu dzērienu piedāvājumu, kas nesaturētu alkoholu.
- 4.35. I.Beināre papildina, ka būtiska loma ir audzināšanai ģimenē, izglītībai, kas nosaka tālāko izvēli.
- 4.36. A.Stirna informē, ka liela nozīme izvēles veikšanā ir arī produkta cenai. Ja, piemēram, limonāde būs dārgāka par sidru, tad izvēle var „krist” uz sidru, vai, ja alus būs lētāks par pienu – kāpēc izvēlēties dārgāko? Tāpēc izvēles jautājums ir jārisina kompleksi.
- 4.37. J.Bārzdiņš norāda, ka jādomā visiem kopā, jāpārņem labākās pieredzes, jādiskutē.

- 4.38. I.Olafsons un D.Ratniece jautā, vai nav iespējas jautājuma risināšanā piesaistīt Eiropas finansiālos līdzekļus.
- 4.39. I.Šmate norāda, ka Eiropas finansiālie līdzekļi tiek paredzēti konkrētai aktivitātei.
- 4.40. D.Ratniece informē, ka jaunatnes politikas jomā ir dažādi pasākumi, kuri tiek veikti ar Eiropas finansiālu atbalstu.
- 4.41. A.Čemme ierosina sasaukt sanāksmi, lai apspriestu plāna projektā aktualitāti zaudējušos pasākumus, kā arī ministrijas varētu sniegt aktualizētu informāciju.

Padome nolemj:

1. Organizēt sanāksmi (16.jūnijs; plkst.10:00), kuras darba kārtībā būtu jautājumi par alkoholu saturošu pārtikas produktu pieejamības bērniem ierobežošanu un precizējumu veikšana Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas plāna 2012.-2014.gadam ieviešanas rīcības virzienu projektā.
2. Nākamo Padomes sēdi plānot 2011.gada septembrī/oktobrī.
3. Nākošajā Padomes sēdē Iekšlietu ministrijas pārstāvim sniegt informāciju par soda piemērošanu par alkoholisko dzērienu tirdzniecību nepilngadīgām personām.
4. Precizēto Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plāna 2012.-2014.gadam projektu ievietot VM mājaslapā sabiedriskajai apspriešanai no šā gada 1.jūlija līdz 1.septembrim.

Sēdes beigas: plkst.14.35

Nacionālās alkoholisma ierobežošanas
padomes priekšsēdētājs

J.Bārzdiņš

Protokolēja

I.Remese